

Asia: VN/2162/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain muuttamisesta (taloyhtiölainat)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Finanssivalvonta kannattaa positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin ehdotettuja muutoksia, joiden tarkoituksena on mahdollistaa se, että huoneistotietojärjestelmästä siirretään positiiviseen luottotietorekisteriin taloyhtiölainojen osakaskohtaisia velkaosuuksia koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä luonnollisen henkilön luottokelpoisuuden arviointia varten.

Finanssivalvonta nostaa lausunnossaan esiin eräitä muita huomioita sekä jatkokehitystarpeita erityisesti viranomaiskäytön kannalta rahoitusmarkkinoiden valvonnassa ja makrovakausanalyysin osalta.

Tieto asuntosäästöpalkkiojärjestelmään kuuluvista asuntolainoista

Positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 7 §:ää ehdotetaan täydennettäväksi yksityiskohtaisemmilla säännöksillä luoton käyttötarkoitusta koskevasta tiedosta. Ehdotuksen mukaan valtioneuvoston asetuksella nyt säädetty luoton käyttötarkoituserät ehdotetaan siirrettäväksi lain tasolle.

Finanssivalvonta ehdottaa, että luoton yhdeksi käyttötarkoituseräksi lisätään tässä yhteydessä tieto siitä, onko ensiasuntolaina asuntosäästö-palkkiojärjestelmän mukainen korkotukilaina. Finanssivalvonta on perustellut laajemmin tätä muutostarvetta ympäristöministeriölle 11.10.2024 antamassaan lausunnossa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi asuntosäästöjärjestelmästä sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Muutos olisi tarpeen ensinnäkin valvovalle viranomaiselle asuntosäästöjärjestelmästä annetun lainsäädäntöehdotuksen säännösten ja erityisesti sen sisältämän hintasääntelyn noudattamisen valvomiseksi. Toiseksi muutos parantaisi rahoitusmarkkinaviranomaisten tiedonsaantia luottomarkkinoista, kun asuntolainoista saataisiin eroteltua ASP-järjestelmän mukaiset korkotukilainat. Sen myötä edellytykset rahoitusmarkkinoiden valvontaan ja analyysiin paranisivat.

Maksupalveluntarjoajia koskeva puute ilmoitusvelvollisuudessa

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota, että positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin olisi syytä korjata aiemmin lain säätämisvaiheessa tapahtunut lakitekninen virhe, jonka seurauksena eräät kuluttajaluottoja tarjoavat pienemmät maksupalveluntarjoajat eivät ole voimassa olevan lain mukaan velvollisia toimittamaan luottotietoja rekisteriin. Lain tavoitteena ei ole ollut jättää näitä toimijoita ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle.

Finanssivalvonta ehdottaa, että lain ilmoitusvelvollisten piiriin lisätään Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 23 kohdan mukaiset maksupalveluntarjoajat alkuperäisen hallituksen esityksen tavoitteiden mukaisesti. Tarvittaessa näille toimijoille voidaan säätää riittävä siirtymäaika ilmoitusvelvollisuuden voimaantuloon. Finanssivalvonta katsoo, että muutos on välttämätön sekä markkinoilla toimivien kuluttajaluottoja myöntävien eri toimijoiden tasapuolisen kohtelun että lain yleisten tavoitteiden näkökulmasta.

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin erityinen asema ja yhteinen tehtävä makrovakauden valvonnassa

Finanssivalvonnalla ja Suomen Pankilla on yhteisiä tehtäviä muun muassa rahoitusmarkkinoiden vakauden valvonnassa. Finanssivalvonta toimii hal-linnollisesti Suomen Pankin yhteydessä. Molempien viranomaisten hallinnollisen taakan keventämiseksi pidämme tärkeänä, että positiivisesta luot-totietorekisteristä annetussa laissa mahdollistettaisiin rekisteristä luovutettujen luottotietojen keskinäinen käsittely ja mahdollinen luovuttaminen viranomaiselta toiselle niiden tietojen osalta, jotka ovat kummallekin viranomaiselle välttämättömiä.

Velallisen ikä osana velkaantuneisuuden seuranta ja makrovakausanalyysia

Finanssivalvonnan arvion mukaan velallisen ikä tai syntymävuosi on yksi rekisterin tärkeä tietosisältö, jota tarvitaan jatkuvassa velkaantuneisuuden seurannassa ja makrovakausanalyysissä. Syntymävuoden luovuttaminen rahoitusmarkkinoita valvoville viranomaisille osana muutoin pseudonymisoitua tietosisältöä olisi perusteltua nostaa laissa tai sen perusteluissa esiin rekisterin viranomaiskäytön osalta.

Luoton vakuustiedot

Finanssivalvonta toteaa, että positiiviseen luottotietorekisteriin tallennettavat luoton vakuustiedot ovat varsin suppeat ja sellaisenaan riittämättömät rahoitusmarkkinoiden seuranta- ja valvontatehtäviin. Tarve laajempiin vakuustietoihin rekisterin viranomaiskäytössä on tunnistettu jo lakia valmistelleen työryhmätyön aikana.

Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että rekisterin seuraavassa jatkokehitysvaiheessa tulisi tarkemmin arvioida mahdollisuudet laajentaa vakuustietojen kattavuutta. Esimerkiksi ensisijaisen asuntopantin arvo, vakuuden arviointiajankohta ja asuntovakuuden sijainti postinumeron tarkkuudella olisivat viranomaiskäytössä välttämättömiä tietoja rahoitusvakauden ja luottomarkkinoiden seurannassa ja valvonnassa.

Myller Marko
Finanssivalvonta

Atrila Sanna
Finanssivalvonta